

TERBITAN JPHPTS

LT
1991

TJ001133

~~TERHOT~~

PLMB

LAPORAN TAHUNAN
KETUA BAHAGIAN (IBU PEJABAT)
1991

SEMPENA

MESYUARAT TAHUNAN JABATAN

DI
SEMPORNA
24 - 26 FEBRUARI 1992

JABATAN PERKHIDMATAN HAIWAN
DAN PERUSAHAAN TERNAK, SABAH.

LT-JPHPT 1991

JPHPT Sabah

TJ:1133

BAHAGIAN KESIHATAN
HAWAN DAN PENYELIDIKAN

KETUA:

DR. CHIA SOO PHIN

BAHAGIAN KESIHATAN HAIWAN

[Dr. S. P. Chia]

The general animal health situation in 1991 can be considered as very good as there is no outbreak of major diseases. In addition, the Department has declared Swine Fever freedom again in December 1991 after the last case of the disease reported in 1987. Vaccination was totally stopped in January 1991.

There is a little concern about the serological evidence of some arboviruses which are commonly found in this Asia-Pacific region. Though clinical diseases are not being observed or reported, and it is generally believed the arbovirus are non-pathogenic, their existence may affect the exotic breeds of animal imported from temperate countries like New Zealand or Southern part of Australia.

The on-going Embryo Transfer (ET) Programme will have its first locally born embryo transplant calf in late July this year. However, the embryos to be implanted in New Zealand still await clearance from the NZ Ministry of Agriculture. They are bit of concern of the arbovirus evidence which is non-existence in New Zealand cattle at this stage.

The overall disease in situation in our livestock is elaborated in the separate report prepared by the officer-in-charge of Animal Disease Research Centre followed.

On Veterinary Public Health, our meat inspectors are still rendering their services to the local Government at the slaughterhouse. The proposed "Meat Inspection Regulation" is at its final drafting and would be submitted by the Ministry to the State Assembly for legislation.

Two meat inspectors who have been trained in Poultry Processing Plant inspection duty are working in the Desa Poultry Processing Plant on alternative shift. Desa is currently in the process of exporting its product into the Japanese market. It is expected the first shipment of Yakitori will be despatched for Japan in January 1992.

The Small Animal Quarantine in Kinarut will be ready for use in early 1992. In 1991, a total of 23 dogs and 2 cats have been quarantined in the temporary set-up in Kepayan. 190 heads of pig imported from Australian have gone through a month quarantine in Tuaran Pig Unit.

Sabah has imported about \$51 millions of animal and animal products in 1991. A slight increase in compare to the \$50 millions in 1990, but markedly decreased in compare to the annual import of \$70 million worth of animals and animal products in the late 80's.

The total import of live cattle is around \$12.4 millions not much difference to the \$13 millions worth in 1990. However, there is slight decrease in slaughter cattle import of \$10.4 millions in 1991 in compare to \$12.7 millions in 1990.

The import values for day-old chicks maintains at \$2.6 millions. The import value for layer chicks has already reached \$1.94 millions in compare to \$1.57 millions in 1990. This indicates the local demands in day-old layer chick would be able to support a layer chicken Hatchery to capture the local market.

Our consumption of beef shows an increase of 112 tonnes (or 32%) compare to 1990.

The import of chicken products has dropped from \$5.98 millions in 1990 to \$3.57 millions in 1991, a saving of about \$2.5 millions (or 40%).

The total import of diary products has increased from \$21 millions in 1990 to \$24 millions in 1991. The most significant in this category is ice-cream items which is about \$1.8 millions. The 1990 value of this item is about \$0.7 million, an increase of about 160%.

The import of powdered milk maintains at \$16 millions whereas the liquid milk imports has dropped to \$1.96 millions (or 695 tonnes) from \$2.52 millions (or 925 tonnes) in 1990 - A reduction of about 22%.

On the exports, the total export value has increased from \$0.67 million in 1990 to \$2.15 millions in 1991. An increase of 220%. The most encouraging are items of chicken products especially the chicken parts day-old chicks, and table eggs.

ANIMAL QUARANTINED

Dogs from P. Malaysia/Singapore	18 heads
Dogs from Sarawak	3 heads
Dogs from other area	2 heads
Cat from P. Malaysia	2 heads
Pigs from Australia	190 heads

ANIMAL/PRODUCTS EXPORTS 1991

	<u>Amount</u>	<u>Value M\$</u>
Fresh milk	141,511 ltr.	283,022
Chicken parts	38,600 kg.	193,000
D. O. Chicks	483,500 hds.	580,207
Cattle leather	8,600 hds.	850,000
Bird nest	263 kg.	78,750
Hatching eggs	66,000 pcs.	52,000
Table eggs	620,000 pcs.	93,000
D. O. Duckling	2,000 hds.	4,600
Duck feather	10,000 kg.	5,000
Pigeon/Quil/rabbits	-	8,500

TOTAL VALUES **2,148,079**

IMPORTATION 1991

<u>LIVE ANIMAL</u>	<u>Heads</u>	<u>Values M\$</u>
Cattle:		
Beef breeder	160	243,459
Dairy breeder	503	728,870
Feeder	1,008	862,400
Slaughter	9,226	10,408,287
		12,408,297
Goat:		
Breeder	1,638	327,600
Pig:		
Breeder	193	482,500
Chicks (Day-old):		
Broiler breeder	112,178	630,099
Layer	865,544	1,938,420
Layer breeder	3,000	32,970
		2,601,488
Duckling:		
Broiler	243,461	623,399
Layer	1,000	2,500
		626,399
Gosling:		
Broiler	2,578	17,829
Turkey chicks:		
	1,400	5,250
Hatching duck eggs:		
Breeder	13,800	45,307
TOTAL VALUES		16,514,671

<u>ANIMAL PRODUCTS</u>	<u>Amount (kg)</u>	<u>Values M\$</u>
Beef & Beef Products	476,807	3,491,771
Lamb & Mutton	113,935	774,662
Goat Products	33,732	175,958
Chicken Products	765,147	3,572,976
Pork Products	117,747	1,159,104
Duck Products	77,625	309,325
Preserved/salted eggs (pieces)	637,110	290,758
Turkey Products	4,698	45,970
Cattle/animal hides	34,340	112,995
Hatching duck eggs (breeder)	13,800	45,307
Hatching chicken eggs (breeder)	212,760	231,974
TOTAL VALUES	10,210,800	

<u>DAIRY PRODUCTS</u>	<u>Amount (kg)</u>	<u>Values M\$</u>
Powdered milk	1,792,854	16,561,565
Liquid milk	695,234	1,961,605
Butter	202,051	1,012,220
Cheese	44,923	356,824
Cream/Ice cream	551,807	1,789,961
Other	-	1,313,424
TOTAL VALUES	24,309,023	

<u>PET/GAME ANIMALS</u>	<u>Amount (hd)</u>	<u>Values M\$</u>
Horse	12	16,825
Dog	102	43,916
Cat	5	200
Pet birds	1,553	11,112
Pony	1	145
Fighting cock	320	19,400
Wildlife (snake)	5	1,500
TOTAL VALUES	93,099	

BAHAGIAN PUSAT PENYELIDIKAN PENYAKIT HAIWAN, KEPAYAN

[Dr. Mechor Juinis - Pegawai Penguasa]

Sampai penghujung tahun 1991, Pusat Penyelidikan Penyakit Haiwan Kepayan, telahpun genap 22 tahun. Seperti pada tahun lalu pusat ini terbahagi kepada Bahagian Pathologi, Bakteriologi, Parasitologi, Virologi et Serologi, Haematologi et Kimia Klinikal, Kesihatan Awam Veterinar, Penyediaan Media, Kimia, Unit Ternakan Makmal, Unit Pullorum dan Unit Komputer. Unit Kesihatan Awam Veterinar dan Unit Pullorum adalah dikendalikan oleh Bahagian Bakteriologi. Memandangkan begitu banyak bahagian yang telah dibentuk maka bangunan makmal yang ada sekarang telah pun sesak. Mengikut perancangan awal sebuah bangunan tambahan akan didirikan pada tahun 1992.

Pada 31 Disember 1991, kakitangan yang bertugas di Pusat Penyelidikan Penyakit Haiwan ini berjumlah 30 orang dan pecahannya adalah seperti berikut:-

Pegawai Haiwan (Penyelidik)	1
Pemangku Pegawai Haiwan	1
Pemangku Pegawai Perusahaan Ternak	1
Pemangku Pegawai Penyelidik	1
Pembantu Haiwan (Penyelidik)	3
Pembantu Perusahaan Ternak	3
Pembantu Analisa (Penyelidik)	1
Pembantu Perusahaan Ternak Rendah/Tingkatan Khas	1
Pembantu Perusahaan Ternak Rendah	1
Pembantu Haiwan Rendah	2
Pembantu Haiwan Rendah (Penyelidik)	2
Pengatur Makmal	5
Pembantu Am Rendah	4
Attenden Haiwan	1
Pemandu	2
Pembantu Am Rendah	1

30 orang

Pengurangan (1 orang) kakitangan berbanding dengan tahun 1990 adalah kerana pemindahan seorang Pembantu Haiwan (Penyelidik) dari pusat ini ke Ibu Pejabat. Kakitangan pusat ini adalah terhad sehingga ramai daripada mereka yang terpaksa bekerja di lebih masa daripada satu bahagian. Tahun-tahun akan datang akan merupakan tahun-tahun sibuk untuk pusat ini memandangkan Bahagian Epidemiologi yang baru dibentuk oleh Jabatan juga akan dikendalikan oleh pusat ini.

Pertambahan tugas pusat ini memang wajar untuk mengimbangi laju pertumbuhan industri ternakan yang pesat dan kesedaran masyarakat tentang mutu hasil ternakan. Apa jua tugas untuk pusat ini akan dilaksanakan sedaya upaya.

LAPORAN PENYAKIT

Pusat Penyelidikan Penyakit Haiwan, Kepayan yang berfungsi sebagai pusat pengawasan penyakit bagi Negeri Sabah sentiasa berusaha memberikan perkhidmatan yang terbaik dalam hal mendiagnosa dan mengawasi apa jua kejadian penyakit pada ternakan. Walau bagaimanapun kerjasama daripada semua pegawai di stesen-stesen haiwan daerah, penternak dan penduduk sangatlah diharapkan dalam hal melaporkan kes-kes atau kejadian-kejadian penyakit pada ternakan yang berlaku di daerah masing-masing ke pusat ini.

Untuk ternakan yang diimport kebebasan daripada sebarang penyakit selalu mendapat perhatian utama dengan mengadakan screening melalui pengambilan contoh sera. Daripada usaha ini satu kes positif **Trypanosoma spp** telah dikesan pada 2 ekor kerbau albino yang diterima dari Pare-Pare, Indonesia. Ternakan tersebut telah dikuarantin dan mendapat rawatan rapi.

Ternakan Ruminan

Wabak penyakit hawar berdarah pada kerbau telah dilaporkan terjadi di Kampung Tengkurus, Kota Belud pada bulan Ogos 1991. Kebanyakan daripada kerbau yang terkena penyakit ini adalah yang berumur 1 hingga 2 tahun dan yang belum pernah diimmunisasi terhadap penyakit ini.

Pada ternakan lembu, kes yang banyak ditemui ialah kes anaplasmosis dan theileriasis. Gejala-gejala klinikal sering terlihat jika terdapat infestasi campuran.

Pada ternakan kambing, penyakit yang paling banyak ditemui ialah melioidosis dan haemonchiasis.

Ternakan Khinzir

Colibacillosis merupakan penyakit yang paling banyak dikesan terutamanya pada anak khinzir. Penyakit lain ialah pasteurellosis dan melioidosis. Sepanjang tahun 1991 tidak ada penyakit demam khinzir dikesan.

Ternakan Unggas

Pada ternakan ayam penyakit utama yang sering dikesan ialah sampar ayam dan gumboro. Penyakit lain ialah chronic respiratory disease dan colibacillosis. Ternakan unggas lain seperti itik, angsa dan puyuh tidak ada kes wabak penyakit tertentu yang dikesan.

Aneka Termak

Pada ternakan arnab, penyakit yang sering dikesan ialah pasteurellosis, staphylococcosis dan melioidosis.

Haiwan Kesayangan

Penyakit-penyakit haiwan kesayangan seperti anjing, kucing dan sebagainya tidak dapat diliputi sepenuhnya oleh pusat ini kerana kebanyakan kes penyakit telah ditanggulangi oleh pihak klinik termasuk klinik swasta. Daripada data penghantaran contoh darah kes penyakit yang terbanyak ialah dirofillariasis.

PERKHIDMATAN DIAGNOSA

Sembilan puluh peratus daripada aktiviti pusat ini ialah aktiviti perkhidmatan diagnosa. Perkhidmatan diagnosa secara terus adalah diberikan kepada pejabat dan stesen haiwan di seluruh Sabah dan juga penternak serta syarikat-syarikat swasta yang memerlukan khidmat pusat ini. Untuk uji-uji yang tidak dapat dijalankan di makmal ini, ianya dirujuk kepada Institut Penyelidikan Haiwan Ipoh, Makmal Diagnosa Veterinar Petaling Jaya dan Jabatan Kimia Kota Kinabalu.

Dalam tahun 1991, sebanyak 1128 kes diterima dari semua wilayah di Sabah dan Wilayah Persekutuan Labuan. Daripada jumlah tersebut sebanyak 8392 contoh telah diterima dan diproses. Penurunan jumlah kes diterima ialah 5.84% dan jumlah contoh yang diproses pula menurun 22.16% berbanding dengan tahun 1990.

Daripada jumlah kes tersebut 57.80% adalah diterima dari Wilayah 1 Kepayan manakala dari Wilayah 2 Keningau 3.28%, Wilayah 3 Sandakan 2.93%, Wilayah 4 Tawau 7.89%, Wilayah 5 Kudat 2.30%, Wilayah 6 Kota Belud 4.61%, Wilayah 7 Beaufort 8.60%, Wilayah 8 Ranau 1.60%, Wilayah 9 Papar 9.40%, Telupid 1.15% dan Wilayah Persekutuan Labuan 0.44%.

Kes untuk ternakan ruminan adalah sebanyak 43.4% diikuti oleh avian 21.7%, khinzir 2.7%, aneka ternak (arnab dan rusa) 10.8%, anjing/kucing 10.1%, haiwan lain (kuda, kera dan tikus) 0.9% dan lain-lain (hasil ternakan, makanan ternakan, air dan sebagainya) 10.3%.

PENYELIDIKAN DAN PEMBANGUNAN

Pusat ini akan terus berusaha mengadakan projek-projek penyelidikan mengikut kesempatan yang ada selepas memenuhi keperluan perkhidmatan diagnosa. Sepanjang tahun 1991, projek utama yang dijalankan ialah survey penyakit melioidosis pada kambing. Projek ini merupakan projek sambungan dari tahun 1990. Bahagian Serologi pula mengadakan penyelidikan perbandingan pengujian antibodi secara ELISA dan aglutinasi serum untuk penyakit melioidosis pada kambing. Pada penghujung tahun 1991 pusat ini telah mendapat khidmat bantuan seorang pegawai penyelidik dari Universiti Kebangsaan Malaysia untuk penyelidikan tersebut.

Pusat ini bekerjasama dengan Universiti Kebangsaan Malaysia dalam hal penyediaan bahan untuk projek penyelidikannya. Dalam tahun 1991, dua orang mahasiswanya mengadakan penyelidikannya di pusat ini. Projek tersebut ialah pengujian antibodi terhadap penyakit melioidosis dengan kaedah ELISA menggunakan flagella antigen, dan survey jenis-jenis cacing pada ternakan kerbau. Dalam tahun 1991 pusat ini juga bekerjasama dengan Pusat Pembibakan Ternakan Kerbau, Telupid untuk mengadakan penyelidikan susunan darah ternakan kerbau.

Kemampuan pusat ini dari segi diagnosa penyakit akan terus ditingkatkan dengan penggunaan teknik-teknik baru dan peralatan canggih. Tidak ketinggalan juga makmal mini yang ditubuhkan di Keningau dan Tawau akan terus dilengkapi dengan peralatan-peralatan penting. Tapak untuk bangunan tambahan pusat ini telah dikenalpasti dan pelan dan hasil pengujian tanah tapak telah pun diajukan kepada Jabatan Kerja Raya.

Bilangan kes yang diterima mengikut wilayah asal dan jenis haiwan

Jenis Hewan	Kepayau	Kambing	Kuntulan	Tawar	Kerbau	Kerbak	Bebetid	Banteng	Rambat	Walyu	Asal
Lembu	23	19	-	41	8	47	18	3	27	-	186
Kerbau	16	1	-	5	1	-	2	-	-	12	-
Kambing	93	1	12	28	11	4	71	6	40	-	37
Bebiri	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	266
Khimzir	21	-	5	-	1	-	1	-	1	-	31
Ayam	129	3	11	7	2	-	2	3	36	-	194
Itik	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	5
Arbab	95	3	4	1	3	-	-	5	1	-	112
Turki	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Puyuh	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3
Rusa	-	5	-	4	-	-	-	1	-	1	10
Anjing	101	1	-	-	-	-	-	1	-	-	103
Kucing	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
Angsa	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Merpati	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
B.mutuera	7	-	-	-	-	-	-	2	-	-	7
Burung	19	-	-	-	-	-	1	-	-	-	21
Kuda	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
Kera	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Tikus	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Kultura bakteria	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	25
Vaksin	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Aiskerim	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54
Daging	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
Makanan ternakan	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20
Air	17	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Daun	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Sarang burung	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Jumlah	652	37	33	89	26	52	97	18	106	13	5 1,128

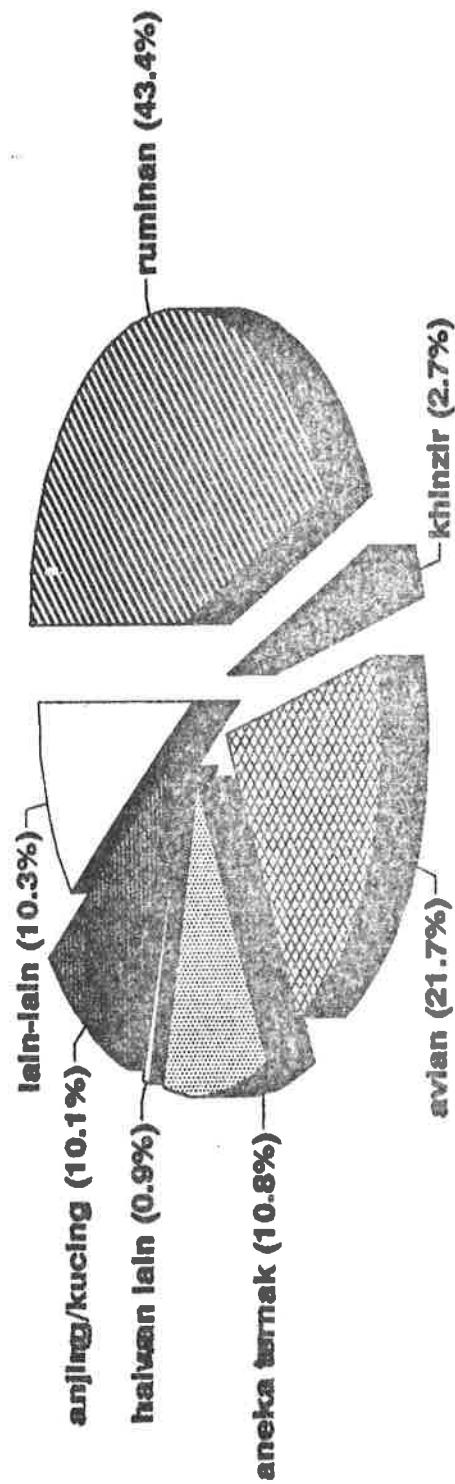
Bilangan contoh yang diterima mengikut jenis haiwan dan jenis contoh

Jenis Haiwan	Haiyan Berdrip/ berangsur	Darah/ Organ sejatum	Air hir	Khasian Citaran	Krisian Krifit	Fluid	Nanah	Kerasian	Tisu	Air Mese	Bulu/ pelepasan	Jalin/ cabang	Telaar	Jumlah	
														Jenis Contoh	
Lembu	1	357	1006	55	-	1	-	2	-	-	-	-	-	1,422	
Kerbau	-	33	484	22	1	-	-	1	-	2	-	-	-	543	
Kambing	50	268	2585	342	-	1	-	1	-	-	-	-	1	3,248	
Bebiri	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	
Khinzir	1	101	18	1	-	20	-	-	-	-	-	-	-	141	
Ayam	364	122	300	6	-	446	-	-	-	-	-	15	-	24	
Itik	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	
Arnab	126	37	2	-	-	5	-	-	-	-	-	10	-	180	
Turki	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	
Puyuh	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	
Rusa	-	33	80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	113	
Anjing	2	5	107	2	-	2	2	-	-	1	1	1	-	123	
Kucing	2	-	8	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	12	
Angsa	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	
Merpati	4	-	-	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	
B.mutiara	3	-	-	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33	
Burung	4	5	-	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49	
Kuda	-	-	22	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	
Kera	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	
Tikus	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
Jumlah	593	971	4,613	547	1	471	7	3	2	1	3	1	25	1	24
															7,263

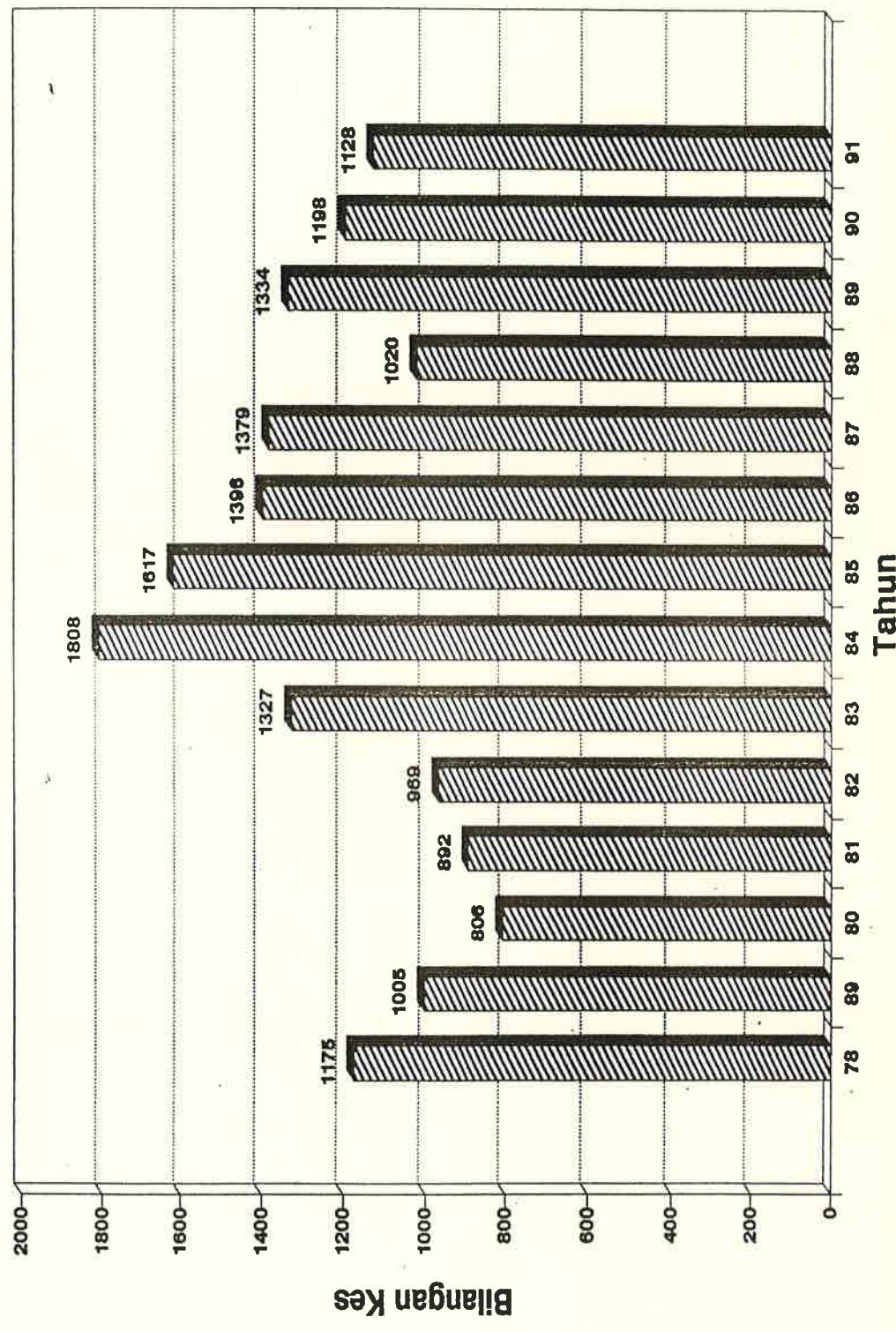
Bilangan contoh yang diterima mengikut jenis contoh

Jenis Contoh	Makanan	Lain-lain	Total
Susu	227	-	227
Aiskerim	529	-	529
Daging ayam	166	-	166
Daging khinzir	18	-	18
Pressed duck	3	-	3
Duck liver sausage	2	-	2
Makanan ternakan	-	75	75
Air	-	97	97
Daun	-	2	2
Sarang burung	1	-	1
Vaksin	-	1	1
Kultura bakteria	-	8	8
Jumlah	946	183	1,129

Penerimaan Kes Berdasarkan Jenis Haiwan (1991)

Bilangan Kes Yang Diterima 1978 - 1991

BAHAGIAN MAKANAN
TERNAKAN DAN PENYELIDIKAN

KETUA:

EN. CHEW CHONG TAI

LAPORAN TAHUNAN 1991
BAHAGIAN MAKANAN TERNAKAN DAN PENYELIDIKAN

1. CARTA ORGANISASI
2. PERUNTUKAN DAN PERBELANJAAN 1991
3. AGRONOMI PASTURA
 KELUASAN PASTURA
 BINIH RUMPUT
 BAJA KIMIA
4. KILANG MAKANAN TERNAKAN, KEPAYAN
 BAHAN-BAHAN MAKANAN
 PENGELUARAN KILANG
 PENGAGIHAN MAKANAN TERNAKAN
5. PROJEK PEMBAIKAN TANAH SIMPANAN PADANG RAGUT
6. PERPUSTAKAAN
7. PENYELIDIKAN DAN PEMBANGUNAN IRPA.

CARTA ORGANISASI TAHUN 1991
BAHAGIAN MAKANAN TERNAKAN DAN PENYEDILIKAN

KETUA BAHAGIAN

Pegawai Haiwan Kanan A11 x 1

PEJABAT AM KEPAYAN	
Kerani	C11 x 1
Kerja Stor	D11 x 1
Pemandu	D43 x 2

MAKANAN DAN PEMAKANAN

KILANG MAKANAN TERNAKAN

KEPAYAN

Pembantu Haiwan	C10 x 1
Attenden Kilang	D28 x 6
Pembungkus	D47 x 2
Juruelektrik	D35 x 1

PROJEK-PROJEK PEMBANGUNAN

1. Pembaikan Tanah Simpanan Padang Ragut
2. Pembanyakkan dan Pembangunan Pastura
3. Pengeluaran Makanan Ternakan

PENYELIDIKAN DAN PEMBANGUNAN

PROJEK-PROJEK PENYELIDIKAN

- JO4 (Goat/coconut integration)
Penolong Pegawai Haiwan Kanan*
- JO9 (arnab)
Pegawai Penyelidik*
- J10 (kerbau)
Penolong Pegawai Haiwan
- J11 (rusa)
Pegawai Penyelidik*

*Part-time researchers

PERPUSTAKAAN KEPAYAN

Penolong Perpustakaan B11 x 1
Pembantu Haiwan Rendah D10 x 1

AGRONOMI PASTURA

Pembantu Haiwan C10 x f1

2. ALLOCATIONS AND EXPENDITURES

PROJECTS	1991		1992
	Allocations	Expenditures	Allocations
1. Feeding stuffs S31-0500 0002	\$680,000.00	\$661,465.00	\$680,000.00
2. Operation & Maintenance Feedmill S31-1200-0002	\$ 40,000.00	\$ 39,563.00	\$ 40,000.00
3. Operation & Maintenance Libraries S31-2900-0002	\$ 10,000.00	\$ 9,503.00	\$ 10,000.00
4. Improvement of Grazing Reserve D28-0200-0010	\$200,000.00	\$161,285.00	\$156,000.00
5. Pasture Multiplication and Development D28-0200-0016	\$300,000.00	\$274,813.00	\$122,000.00
6. IRPA Research Project	\$	Nil	\$100,000.00
7. Livestock Feed Production D28-0200-0029	\$400,000.00	\$400,000.00	\$ 99,000.00
Total:	\$1,630,010.00	\$1,546,629.00	\$1,207,000.00

3. PASTURE AGRONOMY

3.1 Average of PASTURES and FODDERS 1991

Farms/Projects	Farm Area	Pasture Area
1. SPT Sebrang	1,260 acres	1,000 acres
2. SPT Tawau	920	850
3. SPT Wario	990	990
4. SPT Timbang Menggaris	416	392
5. SPT Telupid	1,500	1,212
6. PPK Purutan	1,200	175
7. PPK Bongawan	120	60
8. PPK Ranau	100	95
9. PPK Kudat	56	55
10. PPK Lahad Datu	110	97
Sub-Total	7,932 acres	4,926 acres
11. Dairy smallholder projects		
Wilayah Kota Kinabalu		32 (9)
Wilayah Keningau		1,032 (65)
Wilayah Sandakan		- (0)
Wilayah Tawau		351 (8)
Wilayah Kota Belud		35 (9)
Wilayah Kudat		273 (13)
Wilayah Beaufort		176 (48)
Wilayah Ranau		100 (16)
Wilayah Papar		84 (27)
Sub-Total		2,083 (195)
TOTAL		7,009 acres

() Figures in brackets showing the number of smallholder.

3.2 PASTURE SEEDS 1991

1. IMPORTS

Seeds	Quantity	Price/kg	Total Cost
Brachiaria	2,500 kg	\$13.00*	\$32,500.00
Hamil Guinea	550 kg	\$23.00**	\$12,650.00
Centro/Puero(2:1)	1,200 kg	\$ 5.00	\$ 6,000.00
Desmodium	20 kg	\$83.00	\$ 1,674.00
Total	2,470 kg	-	\$52,824.00

* price based on A\$5.05/kg + 10% Crown Agents fee

** price based on A\$8.95/kg + 10% Crown Agents fee

2. STORE ISSUES

Farms/Projects	Brachiaria	Hamil	Centro/Puero
SPT Sebrang	500	300	-
SPT Tawau	100	-	50
SPT Telupid	100	-	-
SPT Wario	100	-	50
SPT Timbang Menggaris	20	-	-
Dairy Projects	420	183	150
Beef Projects	82	57	-
Others	52	-	-
Total	1,374	540	250

3.3 FERTILIZER SUPPLY 1991

Farm/Project	Urea	Nitro 26	CIRP	TSP	MOP	CCM No. 2	Compound No. 44	Kieserite No. 44	Lime Stone	Total
1. SPT Sebrang M Ton \$	30 21,660.00	40 27,960.00	-	13,300.00	15,300.00	16,840.00	40	-	-	95,360.00
2. SPT Tawau M Ton \$	70 45,900.00	-	-	40 24,000.00	50 20,500.00	-	-	-	50 5,750.00	96,150.00
3. SPT Tellupid M Ton \$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. SPT Wario M Ton \$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. SPT Timbang Menggaris M Ton \$	17 12,172.00	15 10,425.00	-	3 1,905.00	-	4 1,668.00	-	5 2,635.00	900.00	29,705.00
6. Dairy Project M.Ton \$	-	-	-	-	-	-	100 71,800.00	-	-	100 71,800.00
7. Beef Project M.Ton \$	-	-	-	-	-	-	40 28,720.00	-	-	40 28,700.00
8. PPK Lahad Datu M.Ton \$	5 3,400.00	-	-	-	-	-	5 3,600.00	-	-	10 7,000.00
9. PPK Bongawan M.Ton \$	-	-	-	-	-	-	10 7,310.00	-	-	10 7,310.00
10. PPK Purutau M.Ton \$	-	2 1,370.00	-	-	-	-	-	-	-	2 1,370.00
Total M Ton \$	122 83,132.00	107 74,505.00	20 5,080.00	63 39,205.00	85 38,650.00	44 18,508.00	165 111,430.00	105 7,905.00	15,650.00	394,065.00

4. FEEDMILL KEPAYAN

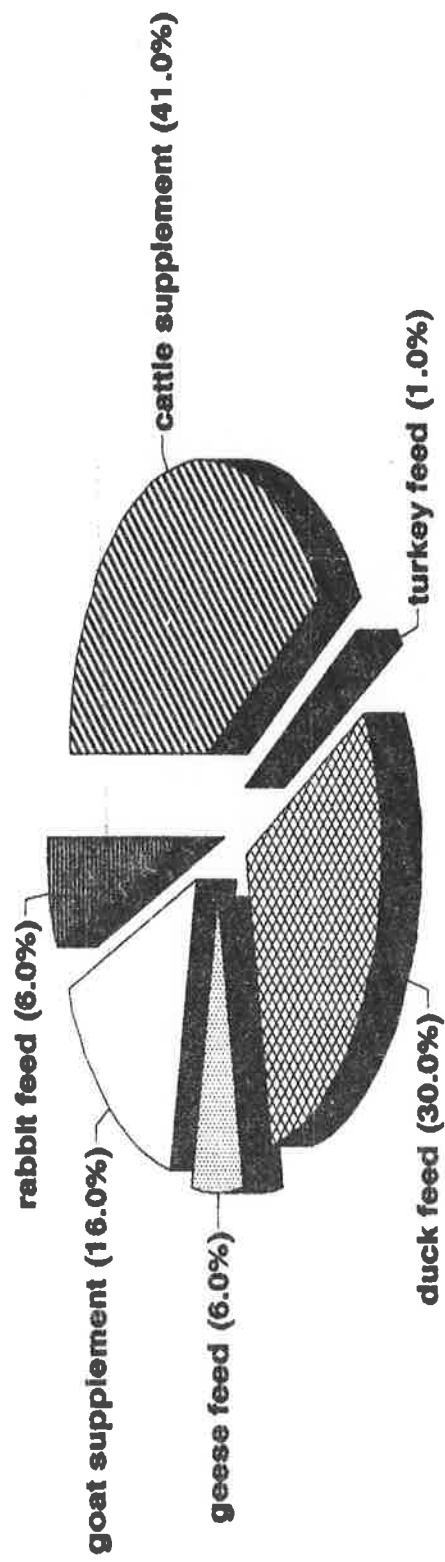
4.1 Feed Ingredients 1991

Ingredients	Quantity	Unit Cost	Total Cost
Wheat Grain	220 ton	\$ 491.59	\$108,150.00
Maize Grain	180	473.33	85,200.00
Rice Bran	112	503.93	56,440.00
Palm Kernel Cake	210	412.14	86,550.00
Prawn Meal	10	1300.00	13,000.00
Soya Bean Meal	90	868.00	78,120.00
Fish Meal	32	1378.12	44,100.00
Leaf Meal	51	558.43	28,480.00
Molasses	16	893.73	14,300.00
Palm Oil	11.04	856.21	9,452.60
Salt	2	270.00	540.00
Limestone	14	210.71	2,950.00
Tasmix 202	200kg	21.50	4,300.00
Tasmix 201	100kg	22.80	2,280.00
Cattle Premix	2 ton	1800.00	3,600.00
Lysine	75 kg	12.00	900.00
Choline Chloride	125 kg	4.60	575.00
Total	950.53		\$538,937.60

4.2 Manufactured Feeds (50 kg per bag)

FEEDS	JAN	FEB	MAR	APR	MAY	JUN	JLY	AUG	SEPT	OCT	NOV	DEC	TOTAL	
													BAGS	M.TON
1. Beef Cattle Supplement	133	49	203	-	224	155	611	342	222	326	375	330	2,970	148.50
2. Beef Cattle Starter	41	42	-	-	-	40	-	85	-	-	81	-	289	14.45
3. Dairy Cattle Supplement	459	364	312	413	396	328	453	278	370	506	476	371	4,726	236.30
4. Goat Supplement	366	80	299	142	344	311	223	298	193	258	325	180	3,019	150.95
5. Dairy Goat Supplement	-	33	-	21	25	-	25	27	-	-	-	-	-	6.55
6. Duck Starter	43	48	42	-	83	45	26	76	47	46	90	43	589	29.45
7. Duck Grower	-	-	-	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-	1.10
8. Duck Breeder	138	134	363	426	559	320	301	279	363	324	398	630	4,235	211.75
9. Duck Layer	107	-	99	80	91	133	165	43	47	88	87	89	1,029	51.45
10. Turkey Breeder	24	-	26	21	35	-	28	17	-	23	20	20	214	10.70
11. Geese Grower	23	34	45	40	43	34	44	-	-	54	35	45	437	21.85
12. Geese Breeder	24	46	44	61	445	83	46	84	-	86	45	86	650	32.50
13. Rabbit Grower	38	-	22	-	40	47	27	62	21	43	46	62	408	20.40
14. Rabbit Breeder	46	-	30	26	87	92	46	102	25	50	84	66	654	32.70
15. Trial Feed (UKM)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	19	0.95
TOTAL	1442	830	1485	1230	1969	1619	1985	1737	1288	1804	2081	1922	19,392	-
BAGS														969.60
M.TON	72.10	41.50	74.25	61.50	98.45	80.95	99.25	86.85	64.40	90.20	104.05	96.10	-	

4.3 Compositions of Manufactured Feeds 1991

Total Production 969.6 metric ton/year

4.4 Store Issues to DVSAI Farms/Projects.

Farms/Projects	Feeds	Quantity(Bag)	%
1. SPT Sebrang	Cattle Supplement	7,363	39
2. SPT Wario	Cattle Supplement	239	1
3. SPT Timbang Menggaris	Cattle Supplement	366	2
4. PPK Purutan	Goat Supplement	780	4
5. PPK Bongawan	Goat Supplement	2,116	11
6. PPK Ranau	Goat Supplement	108	1
7. Quarantine Pulau Menggalun	Goat Supplement	75	-
8. UPT Bantayan	Duck Feeds	212	12%
	Geese Feeds	1,047	
	Turkey Feed	216	
	Rabbit Feeds	786	
9. UPT Kiansom	Duck Feeds	4,363	23%
10. UPT Bongawan	Duck Feeds	989	5%
11. UPT Purutan	Rabbit Feeds	75	-
12. UPT Ranau	Rabbit Feeds	85	-
13. UPT Nabawan	Rabbit Feeds	85	-
14. UPT Kudat	Rabbit Feeds	28	-
15 Others		173	1%
Total		19,106	99%

DEVELOPMENT PROJECTS:

Improvement of Grazing Reserves 1991

Wilayah	District	Kampongs	Assistances/Subsidies		Others
			Land Clearing (acres)	Fencing (chains)	
1	Kota Kinabalu Penampang Tuaran	Kg Kokol	-	50	-
		Kg Sugud	53	50	-
		Kg Rangalan	15	50	-
		Kg Tennan	15	50	-
2	Keningau	Kg Tuntumulud	15	-	-
		Kg Apin-Apin	-	25	-
		Kg Biah	15	50	Nails
		Kg Limbawan	-	50	Cattle crush
		Kg Pahu	-	48	-
		Kg Libang Laut	-	48	-
		Kg Kolombuong	-	60	-
		Kg Kiporing	-	48	-
		Kg Kumawanan	-	48	-
		Kg Pialungan	-	40	-
	Tambunan	Kg Tuhan	-	50	-
		Kg Pegalan Kusob	-	28	-
		Kg Tombotuon	-	-	200 pcs billion
		Kg Sunsuron	-	-	400 pcs billion
		Kg Noudu	-	-	50 pcs billion
		Kg Sungoi	-	-	300 pcs billion
		Kg Tuan	-	-	Barbed wire 10 rolls
		Kg Pekong	30	-	Barbed wire 10 rolls
3	Sandakan	-	Nil	Nil	Nil
4	Tawau	-	Nil	Nil	Nil
5	Kota Belud	-	Nil	Nil	Nil
6	Pitas	Kg Rosob	-	50	-
7	Beaufort Kuala Penyu	Kg Bangkalalak Kg Bundu	20 -	50 50	Cattle Crush Water Trough
8	Ranau	Kg Kibbas Kg Kinaratuan Kg Kebuk	15 15 15	- - -	Barbed wire 10 rolls Barbed wire 10 rolls Barbed wire 10 rolls
9	Papar	Kg Padawan	15	(KIV 1992)	-
		Total	253	845	-

6. LIBRARY SERVICES

(i) Library Collection (Nos Title)

Collection	KEPAYAN		BANTAYAN		HEAD OFFICE	
	1990	1991	1990	1991	1990	1991
Textbook	934	1001	96	136	358	399
Journals	132	132	2	2	-	-
Newsletters	112	112	-	-	-	-
Magazines	50	50	-	-	-	-
Total	1228	1295	96	136	358	399

(ii) Nos books on loan to DVSAI Officers

Officers Stationed	KEPAYAN	BANTAYAN	HEAD OFFICE
Wilayah 1	139	24	1
Wilayah 2	-	16	-
Wilayah 3	-	40	-
Wilayah 4	5	12	3
Wilayah 5	-	9	-
Wilayah 6	2	2	-
Wilayah 7	-	3	-
Wilayah 8	-	8	-
Wilayah 9	2	-	-
PLMB	6	44	-
IPH	3	10	10
Kiansom	-	2	-
Total	156	170	14

7. IRPA RESEARCH PROGRAMME 1991

- (i) Programme code 1-04-06-003
- (ii) Allocation RM6 \$500,000.00
Allocation 1991
- (iii) Expenditure NIL
- (iv) Projects Proposed (1991-1995)
 - J04 Integration of goats to coconut farming in Northern part of Sabah, By Encik Jerome Lucas Daim, SAVO.
 - J08 Utilization of Palm Kernel Cake for beef production under feedlot conditions by Dr.Punimin Abdullah, VO.
 - J09 Forage Feeding for smallholder rabbit production, by Encik Khong Kwai Weng, RO.
 - J10 Improvement of buffalo breeding performance by fertilized brachiaria pastures by Encik Jafred E.Tudok, AVO.
 - J11 Preliminary studies if sambar and sika deers in Sabah by Encik Samto Sullah, RO.
- (v) Nos project completed in 1991

All the proposed R&D projects were affected due to no funds were released in 1991. Project J08 has been terminated in 1991, J04 and J09 will be continued in 1992. Two new projects, J10 and J11 will also be initiated in 1992.

BAHAGIAN PROJEK-PROJEK
PEMBANGUNAN KHAS

KETUA:

EN. ANTHONY CHANG KON FATT

BAHAGIAN PROJEK PEMBANGUNAN KHAS

LAPORAN TAHUN 1991

Bahagian ini telah memberikan banyak perkhidmatan sumbangan kepada Bahagian dan Wilayah seperti berikut:-

1. Bekalan Kenderaan/Engine bot

Peruntukan dalam Vot D28 0200 0009 diluluskan pada tahun ini adalah sebanyak \$242,000.00.

Jumlah kenderaan baru dan enjin outboard yang dibekalkan adalah:-

<u>Jenis</u>	<u>Bilangan</u>
TOYOTA LANDCRUISER STATION WAGON	6
ISUZU TROOPER	4
ISUZU PICK UP	5
TOYOTA COASTER BUS	1
TOYOTA VAN 13 Seat	1
ISUZU TRUCK	3
TRACTORS	5
MERCURY O/B 25 Hp	2
	<hr/>
	27
	<hr/> <hr/>

Motosikal tidak dapat dibekalkan, disebabkan harganya tinggi dan peruntukan tidak mencukupi. Harga Suzuki 100 cc \$4,250.00 sebuah dan Suzuki scrambler 125 cc \$8,500.00 sebuah.

2. Bangunan-Bangunan

Peruntukan dalam Vot D28 0200 0011 diluluskan pada tahun 1991 sebanyak \$380,000.00.

Kerja yang dilaksanakan dan telah siap pada tahun 1991 adalah:-

<u>Jenis</u>	<u>Bilangan</u>	<u>Tempat</u>
Office/clinic	1	Kinarut
Office cum Qrs.	1	Kinabatangan
Artisan line	1	Ranau
Renovation	1	Beaufort
- Office	3	Pitas, Keningau
- Stores	1	Kepayan
- Clinic	1	Kepayan
- Quarters	1	Lahad Datu
Chain link fence	1	Keningau
Road servicing	1	Beaufort

3. Tender dan Sebutharga

Jumlah tender dan sebutharga yang dikendalikan adalah:-

<u>Tender</u>	<u>Kontrek</u>	<u>Sebutharga</u>
17	25	72

BAHAGIAN PENTADBIRAN

KETUA:

PUSN HAFSAH ABDULLAH

RINGKASAN LAPORAN TAHUNAN 1991
BAHAGIAN PENTADBIRAN

Senarai 16 kakitangan dan pegawai dalam Skel A, C dan D telah dilantik dalam jawatan baru, manakala 8 orang mendapat perlantikan ke Jawatan Tetap. Tempoh percubaan telah diberi perlanjutanya kepada 20 pegawai sepanjang tahun 1991. Bagi pengesahan jawatan seramai 30 telah disahkan dalam jawatan. Sembilan pegawai telah menerima pertukaran jawatan, manakala 41 pegawai telah diletakkan dalam perkhidmatan berpencen.

Dalam tahun 1991 seramai 4 pegawai telah dikurniakan pingat BSK, 9 BK dan 12 CH. Bagi pentadbiran urusan surat-menyurat sebanyak 15,034 surat telah diterima. Ini tidak termasuk surat yang dikirimkan terus kepada pegawai-pegawai projek yang lain. Manakala 11,545 surat telah dikirim dari Ibu Pejabat. Ini termasuk 1,169 surat yang telah dikirim dengan hantaran tangan. Seramai 33 pegawai telah memangku berbagai jawatan sepanjang tahun 1991, manakala 10 pegawai telah diluluskan untuk menanggung kerja. Empat pegawai tempatan menyandang jawatan kontrak.

Seorang jurutaip telah dinaikan pangkat ke Jurutaip Tingkatan Khas dan 3 pegawai telah meletakkan jawatan. Sepanjang tahun 1991 seramai 20 pegawai telah diluluskan pertukaran atau ditukar ke beberapa Stesen/Daerah.

Dalam pinjaman perumahan 13 pegawai telah mendapat pinjaman mengikut kelayakan masing-masing, manakala 16 pegawai mendapat pinjaman kereta dan 3 orang mendapat pinjaman motosikal. Bagi tambang percuma seramai 30 pegawai telah diluluskan tambang percuma.

Seramai 30 pegawai telah menghadiri berbagai kursus anjuran BPSM. Bagi fail yang telah diserahkan ke Arkib Negeri dalam tahun 1991, sebanyak 152 fail telah dihantar.

PERKARA	Kumpulan			
	A	B	C	D
Pegawai Baru	1	-	1	14
Perlantikan Jawatan Tetap	-	-	-	8
Perlanjutan Tempoh Percubaan	-	3	6	11
Pengesahan jawatan	-	2	3	25
Pertukaran Jawatan	-	-	2	7
Diletakkan Dalam Perkhidamtan Berpencen	-	-	7	34
Pegawai Memengku	21	8	4	-
Pegawai Menanggung Kerja	-	-	2	8
Cuti Belajar Bergaji Penuh	1	-	-	-
Cuti Belajar Tanpa Gaji	-	-	2	-
Cuti Tanpa Gaji	-	-	1	1
Cuti Separuh Gaji	-	-	-	2
Pegawai Diberi Tindakan Tatatertib	-	1	-	1
Pegawai Digantung Kerja	-	-	1	-
Persaraan	-	-	-	2
Pertukaran Pegawai	-	2	6	12
Kenaikan Pangkat	-	-	-	1

PERKARA	Kumpulan			
	A	B	C	D
Perletakan Jawatan	-	-	3	-
Dikecualikan Daripada Menduduki Peperiksaan	-	-	1	-
Perlantikan Secara Kontrak	1	3	-	-
Pegawai Mendapat Pinjaman Perumahan	-	1	5	7
Pegawai Mendapat Pinjaman Kereta	11	5	-	-
Pegawai Mendapat Pinjaman Motosikal	-	-	1	2
Pegawai Mendapat Tambang Percuma	-	2	15	13
Pegawai Yang Telah Menghadiri Kursus	4	11	4	9

7

SENARAI PEGAWAI YANG TELAH DIKURNIAKAN PINGKAT
SEMPENA HARIJADI TUAN YANG TERUTAMA PADA 16 SEPTEMBER 1991

BSK

1. Juliana Jeniffer James
2. Stella Gadalon @ Valentine
3. Khong Kwai Weng
4. Janudin Hj. Mohd. Onon @ Zainuddin

BK

1. Rosalind Sua
2. Theresa Tan Hui Hoon
3. Vun Kyuk Hiong @ Mary
4. Linggingon Manjin
5. Helen Yong Kee Fui
6. Francis Lam Hoi Chee
7. Hanjan Samit
8. Mohd. Suit Mahali
9. Kasmin Hj. Mirun

CH

1. Wahit bin Mali
2. Boak Bin Jarang @ Matiu
3. Kumin Pulai
4. Simon Okoi Bagang
5. Autala Moidon @ Piwon
6. Rita Mojilis
7. Peter Kuiming Sikuah
8. William Liew Shui Nam
9. Andapi Singa
10. Zakariah Hamid
11. Annie Lim Miau Cheng
12. Semong Lajim

SURAT-SURAT YANG TELAH DIKIRIM
1991

<u>Bulan</u>	Hantaran Tanan	Hantaran Pos
Januari	162	1,101
Februari	141	953
Mac	92	814
April	82	752
Mei	62	708
Jun	89	617
Julai	89	833
Ogos	91	848
September	97	748
Oktober	93	1,149
November	87	1,148
Disember	84	1,204
	-----	-----
	1,169	10,875
	=====	=====

JUMLAH SURAT YANG DITERIMA 1991

<u>Bulan</u>	<u>Bilangan Surat</u>
Januari	1,375
Februari	1,340
Mac	1,109
April	1,163
Mei	949
Jun	1,242
Julai	1,166
Ogos	1,172
September	1,384
Oktober	1,680
November	1,245
Disember	1,209

	15,034
	=====

Jumlah ini tidak termasuk surat yang diperhatikan
kepada pegawai yang berkenaan.

SENARAI FAIL YANG TELAH DIHANTAR KE ARKIB NEGERI 1991

<u>Bil</u>	<u>Perkara</u>	<u>Tarikh-Tarikh</u>
1.	Meeting	1976 - 1983
2.	Poison Licence	1977 - 1981
3.	Leave General	1972 - 1979
4.	Sabah State Project Monitoring System	1981 - 1983
5.	Mesyuarat	1982 - 1983
6.	Departmental Circular	1982 - 1984
7.	MLC Beef Improvement Services	1978 - 1983
8.	Mesyuarat Jawatankuasa Tindakan Daerah	1984 - 1985
9.	National Agricultural Policy	1978 - 1979
10.	Departmental Allocation	1982 - 1982
11.	Nabawan Scheme (Technical Sub-Committee)	1983 - 1984
12.	Audit Inspection Vol.III	1967 - 1968
13.	Quarantine Station for livestock	1969 - 1974
14.	Mesyurat Ahli Jawatankuasa Rancangan Tanah Belia	1976 - 1979
15.	Panduan Terjemahan Istilla dan Pengkaikata	1980 - 1981
16.	Stesen Lembu Timbang Menggaris	1972 - 1985
17.	KOSAN	1976 - 1979
18.	Veterinary Advices Inquires	1975 - 1980
19.	Work Programmes	1979 - 1981
20.	Miscellaneous	1983 - 1984
21.	Miscellaneous	1980 - 1982
22.	Camfield Farm Report	1978 - 1980
23.	Duck Multiplication Unit	1976 - 1984
24.	Contract Document	1982 - 1982
25,	Contract Document	1982 - 1982

SENARAI FAIL YANG TELAH DIHANTAR KE ARKIB NEGERI 1991

<u>Bil</u>	<u>Perkara</u>	<u>Tarikh-Tarikh</u>
26.	S A M A	1979 - 1981
27.	Majuternak	1975 - 1980
28.	Common Wealth Bureau of Animal Breeding and Genetics	1976 - 1980
29.	Mesyurat Jawatankuasa Tindakan Negeri	1976 - 1977
30.	Nett Proceeds	1978 - 1978
31.	Mesyurat Ahli Jawatankuasa Pelaksanaan Rancangan Tanah Belia	1980 - 1981
32.	Risalah	
33.	Sabah Agricultural Advisory Council	1984
34.	Nabawan Scheme (Steering Committee)	1975
35.	Australian Trade Commission	1975 - 1981
36.	Vet. Disease General	1969 - 1973
37.	Nabawan Scheme Steering Committee	1983 - 1984
38.	World Bank Sabah Rural Development Project	1979 - 1980
39.	Australian High Commission	1984 - 1986
40.	Sabah Agricultural Advisory Council	1980 - 1981
41.	Penyembelian Ayam Itik (poultry return)	1971 - 1976
42.	Pig Breeding and Management	1975 - 1981
43.	Dewan Negeri	1979 - 1984
44.	Asean Livestock Coordinating Committee	1981
45.	Approved Pilot Poultry and Duck Project	1973 - 1976
46.	World Bank	1981 - 1982
47.	Tour Programme	1982 - 1983
48.	Slaughter and Livestock	1978 - 1980
49.	Tour Programme	1983 - 1985
50.	Contract	1976 - 1979
51.	Duck Gerneral	1980 - 1981
53.	Pembangunan Pertanian	1977 - 1980

SENARAI FAIL YANG TELAH DIHANTAR KE ARKIB NEGERI

<u>Bil</u>	<u>Perkara</u>	<u>Tarikh-Tarikh</u>
54.	Perangkaan Haiwan	1973 - 1976
55.	Goats	1977 - 1980
56.	Goats	1984
57.	Goats	1976 - 1977
58.	Percubaan Ladang Ternak (Pasture-Trial)	1953 - 1977
59.	Pasture Seed	1980 - 1982
60.	Application for V.A.	1980 - 1981
61.	Quotation	1982 - 1983
62.	Piglets Booking List	1981
63.	Tour Programme	1979 - 1982
64.	Quotation	1979 - 1981
65.	Bank General	1982 - 1985
66.	Meetings Heads of Department/Agencies under MAFI	1984 - 1985
67.	Fortnightly report	1984
68.	Fortnightly meeting/report meetings	1984
69.	Meetings Heads of Dept./Agencies under MAFI	1984
70.	Quotation Committee	1977 - 1980
71.	Quotation Committee	1983 - 1984
72.	Mesyuarat Jawatankuasa Tindakan Daerah	1982 - 1984
73.	Land Utilisation Committee	1980 - 1984
74.	Export and Import of Livestock animal products	1983 - 1984
75.	Import and Export of Livestock of Animal Products	1979 - 1983
76.	Import and Export of Livestock of animal Products	1976 - 1979
77.	World Bank	1979- 1981
78.	Staff List	1979
79.	Mesyurat Jawatankuasa Tindakan Daerah	1979 - 1983
80.	Minutes of the Monthly Meeting	1982
81.	Livestock Equipment	1977 - 1977

<u>Bil</u>	<u>Perkara</u>	<u>Tarikh-Tarikh</u>
82.	Agriculture Machinery and quipment	1979 - 1983
83.	MAF-Monthly Meeting	1980 - 1982
84.	Import and Export of Livestock Animal product	1984 - 1985
85.	Quotation	1979 - 1980
86.	Poultry Equipment	1978 - 1981
87.	British Council	1980 - 1981
88.	Miscellaneous	1975 - 1980
89.	Contract Documents	1980 - 1982
90.	Quotation	1978 - 1979
91.	Epizootics	1971 - 1974
92.	Books and periodical	1970 - 1973
93.	Stationery	1970 - 1974
94.	Kebenaran Keluar Negeri	1982 - 1984
95.	Exportation of dogs and animals (Quarantine)	1950 - 1967
96.	Pilot Livestock Project	1970 - 1971
97.	Office Furniture	1975 - 1984
98.	Koperasi Pembangunan Desa	1982 - 1985
99.	Departmental Allocation	1978 - 1979
100.	Books and Periodical	1976 - 1978
101.	Agriculture Machinery	1969 - 1975
102.	Cattle Under Coconut Subsidy Scheme	1980 - 1982
103.	Pilot Poultry Project	1971
104.	Compensation	1974 - 1981
105.	Compensation	1974 - 1981
106.	Compensation	1979 - 1982
107.	Artificial Insemination	1971 - 1979
108.	Work programmes	1981 - 1984
109.	Import and Export of livestock	1962 - 1976

<u>Bil.</u>	<u>Perkara</u>	<u>Tarikh-Tarikh</u>
110.	HQ Quotation Committee	1984
111.	Congress Conference	1977
112.	Visits	1979 - 1984
113.	Visits	1978 - 1979
114.	Visits	1981 - 1984
115.	Pasture seeds	1971 - 1973
116.	Application for P.J.V.A.	1975 - 1976
117.	Perangkaan Perniagaan bulanan 1969	1969 - 1981
118.	Policy	1976 - 1981
119.	Application for poultry project	1973 - 1976
120.	Pengambilan projek perintis ayam-itik (Return pilot poultry project)	1972 - 1975
121.	Goats	1983 - 1984
122.	Goats	1980 - 1983
123.	Booking of piglets	1981
124.	Foot and mouth disease	1980 - 1981
125.	Pertayaan Odit Tawau	1977
126.	Pembelian Ternakan	1976
127.	Departmental Transport (Gen)	1979 - 1982
128.	Departmental Transprot (Gen)	1975 - 1980
129.	Agriculture Vocational Timbang Menggaris	1982 - 1983
130.	Rosok Cattle Farm	1959 - 1984
131.	Departmental Allocations	1980
132.	Livestock Census	1984 - 1985
133.	Kenderaan Jabatan	1984 - 1985
134.	Pasture grasses	1977 - 1980
135.	Pilot Cattle Dairy Project	1969 - 1978
136.	Livestock Census	1984 - 1985
137.	Pilot Cattle Dairy Project	1980 - 1982

<u>Bil</u>	<u>Perkara</u>	<u>Tarikh-Tarikh</u>
138.	Pilot Cattle Dairy Project	1978 - 1980
139.	Veterinary Drugs	1981 - 1983
140.	Census	1981
141.	Veterinary Drugs	1971 - 1977
142.	Livestock Diseases	1980
143.	Pilot Cattle Dairy Project	1982
144.	Deparmental Allocation	1980
145.	Saham	1983
146.	E.P.U.	1980 - 1984
147.	Drugs and Instrument Indent "E"	1969 - 1976
148.	Departmental Examination	1976 - 1984
149.	Veterinary Drugs	1981
150.	Government working Committee on Beef	1981
151.	Training Course General	1978 - 1980
152.	Examination	1978 - 1980
153.	Examination	1976 - 1979

BAHAGIAN PENERANGAN
DAN STATISTIK

KETUA:
EN. MARTIN OMING

**LAPORAN BAHAGIAN PENERANGAN DAN STATISTIKS
IBU PEJABAT, KOTA KINABALU 1991**

1. PENGENALAN

Bahagian Penerangan dan Statistik telah wujud sejak Jabatan Perkhidmatan Haiwan dan Perusahaan Ternak ditubuhkan pada 1 Januari 1976; sebagai dua bahagian kecil, iaitu Bahagian Penerangan dan Bahagian Statistik (Ekonomi). Ada beberapa pegawai yang telah ditugaskan untuk mekalsanakan kerja-kerja dalam bahagian ini, sebagai satu daripada tugas "sampingan". Pada awal tahun 1986, melalui Mesyuarat Task Force, Bahagian Penerangan dan Statistik diberi nafas baru dan merangkumi tugas-tugas melaksanakan sistem penerangan dan mengumpulkan data-data daripada semua daerah untuk disusun.

2. MATLAMAT BAHAGIAN

Bahagian ini ada mempunyai 3 buah matlamat yang jelas seperti berikut:-

- a) Untuk mengelolakan penyebaran penerangan dua hala.
- b) Membuat publisiti mengenai projek-projek sosco-ekonomi dan penerangan am Jabatan kepada masyarakat umum.
- c) Menonjolkan imej Jabatan.

Untuk melaksanakan matlamat-matlamat di atas, ada beberapa langkah atau strategi yang diambil yang berkiblat ke arah pelaksanaan objektif-objektif itu.

Langkah-langkah bagi matlamat-matlamat adalah seperti berikut:-

Matlamat Pertama (a)

- a) Mengumpulkan dan menyusun data-data yang diterima daripada semua Stesen.
- b) Menganjurkan acara dialog dengan para penternak. (biasanya atas kerjasama dengan Bahagian Pengembangan)
- c) Mengadakan lawatan ke daerah-daerah dari masa ke semasa.
- d) Mengirimkan kepada semua Stesen peneribitan-penerbitan dan lain-lain (Biasanya atas kerjasama Bahagian Pengembangan).

Matlamat Kedua (b)

- a) Mengeluarkan penerangan-penerangan mengenai projek sosco-ekonomi yang mencungkil minat para pekebun kecil melalui surat khabar, radio, televisyen dan penerbitan buku.
- b) Membuat lawatan dan berdialog dengan para penduduk kampung
- c) Membuat pamiran

Matlamat Ketiga (c)

- a) Menyebarluaskan kepada orang ramai mengenai dengan aktiviti-aktiviti Jabatan yang ada kaitan dengan aktiviti amal.
- b) Mempamirkan projek-projek kepunyaan Jabatan.
- c) Mempamirkan projek-projek para penternak yang di bawah seliaan oleh Jabatan yang telah berjaya.

3. AKTIVITI 1991

Bahagian ini telah terlibat dengan pelaksanaan beberapa aktiviti Jabatan yang ada kaitan dengan aspek-aspek teknikal, pentadbiran, akademik dan sosial.

Ianya juga terlibat dalam perancangan dan pelaksanaan beberapa aktiviti anjuran bahagian Ruminan dan Bukan Ruminan.

Memang agak sukar untuk memberi bilangan (quantity) tugas-tugas dan aktiviti yang dilaksanakan oleh bahagian ini, kerana kerja-kerja yang dijalankan yang boleh diberi bilangan dijalankan secara "Sporadic" sahaja. Tugas-tugas publisiti melalui telefon, surat khabar dan penyiaran agak sukar diberi bilangan kerana ia tidak mempunyai keputusan muktamad. Walau macamanapun, beberapa temu rama yang diatur oleh bahagian ini dengan para pegawai Jabatan melalui Penorama Desa.

Selain daripada tugas utama bahagian ini, ada beberapa tugas juga dilaksanakan yang diarah oleh Pengarah dari masa ke semasa.

3.1. Penerbitan

Sebuah jawatankuasa telah diwujudkan untuk menulis, menyunting, dan menerbit buku-buku teknikal pada tahun 1991.

3.2. Lawatan Tetamu Jabatan

Ada beberapa tetamu Jabatan, seperti lawatan Pegawai daripada Jabatan Pertanian Sarawak, Jabatan Perkhidmatan Haiwan, Federal dan lawatan para "Business Men" daripada luar negeri yang ada kaitan dengan Jabatan ini.

3.3. Temu rama "Penorama Desa" RTM

Ada beberapa temurama mengenai projek-projek dan aktiviti-aktiviti Jabatan yang diatur oleh bahagian dengan:- RTM.

<u>Tarikh</u>	<u>Pegawai ditemurama</u>	<u>Tajuk</u>
28/1/1991	Dr. Saikim Gimbang, Ranau	Projek Ternakan Kambing di Ranau
30/1/1991	En. Awang Sahak Haji Awang Salleh	Bekalan Daging semasa perayaan Tahun Baru Cina
24/2/1991	En. Ibrahim Mokhtar Pengarah	Sambutan 15 tahun Jabatan Perkhidmatan Haiwan dan Perusahaan Ternak.
8/4/1991	En. Ibrahim Mokhtar Pengarah	Bekalan daging semasa hari raya puasa.
15/7/1991	Encik Martin Oming	(Menjawab soalan penternak) mengenai pencegahan penyakit ayam.
16/7/1991	En. Ibrahim Mokhtar	Subsidi ternakan lembu tenusu
24/7/1991	En. Ibrahim Mokhtar Pengarah	Bekalan lembu daripada Australia dan New Zealand.
5/8/1991	Encik Martin Oming	Promosi daging puyuh
23/9/1991	Dr. Peter Lee Keningau	Lawatan bagi mencegah penyakit ternakan di Keningau.
8/10/1991	En. Bodingin Gilong Membakut	Perkembangan Projek lembu tenusu di Daerah Membakut.
16/10/1991	En. Ibrahim Mokhtar Pengarah	Ketibaan lembu daripada Australia.
26/10/1991	En. Mutarin Damshik	Kursus menternak ayam di PLM Bantayan, Tuaran.
5/11/1991	En. Mutarin Damshik	Kursus menternakitik penelur dan pedaging di PLM Bantayan, Tuaran.
19/11/1991	En. Ibrahim Mokhtar Pengarah	Perkembangan industri ternakan di Sabah.
26/11/1991	En. Ibrahim Mokhtar Pengarah	Hari Ladang Mini dan Pengagihan Baka lembu pedaging di SPT. Wario, Kota Belud.
28/11/1991	Dr. Nasip Eli Kota Belud	Projek Ternakan di Kota Belud
17/12/1991	En. Ibrahim Mokhtar	Kempen sayangilah ternakan anda.

3.4. Statistik

Data-data yang diterima daripada semua stesen telah disusun dan sudah digunakan oleh para pegawai di Ibu Pejabat.

Data-data import ternakan dan hasil-hasil ternakan telahpun disusun.

Data-data penyembelihan juga disusun dan dikirimkan kepada Jabatan Perangkaan untuk dimasukkan ke dalam buku terbitan jabatan itu. Statistik ternakan juga dikirimkan kepada lain-lain jabatan seperti jabatan Pembangunan Perindustrian, KPD, Jabatan Penerangan dan Penyiaran, Jabatan Perkhidmatan Haiwan, Kuala Lumpur dan E.P.U.

3.5. Visual Aid.

Beberapa pemesanan diadakan seluruh negeri yang dianjurkan oleh bahagian ini secara langsung atau anjuran para stesen jabatan.

Pada 30 - 31 May 1991, jabatan ini, melalui Bahagian Penerangan dan Statistik, telah mempamerkan pada pertama kalinya ternakan hidup dikawasan KDCA pada hari Kaamatan. Dalam pameran itu kerbau murrah, rusa, kuda "bonzai", beberapa jenis kambing dan arnab diadakan. Promosi daging arnab juga diadakan.

Malangnya tidak ada pameran diadakan di luar Negeri Sabah diadakan oleh Jabatan ini seperti di tahun 1991.

3.6. Anugarah

Oleh kerana kerjasama yang erat dan meluas yang diberikan oleh jabatan ini dengan para media masa, maka jabatan ini telah dianugerahkan "TITIAN MUHIBBAH" oleh Jabatan Penyiaran pada 1991.

4. PENUTUP.

Memandangkan dengan terdedahnya aktiviti-aktiviti bahagian ini, memang jelas sekali bahawa ianya tidak boleh berfungsi dengan licinnya tanpa kerjasama daripada semua pegawai di peringkat Ibu Pejabat, Wilayah dan Daerah. Justru itu, sukacita jika pegawai yang terlibat boleh memberi kritikan yang membina demi untuk kemajuan bahagian ini khususnya dan jabatan ini pada amnya.